

Tıbbi Uygulama Hataları ve Etik Problemlerde Tabip Odalarının İşleyiş ve Çalışma Yöntemleri

Sermet KOÇ¹

Yasin KOCA²

Naki BULUT³

Dünya Tabipler Birliği'nin 1992 yılında yapılan 44. Genel Kurulu'nda kabul edilen bildirgesinde, tıbbi uygulama hataları (malpraktis), "hekimin tedavi sırasında standart uygulamayı yapmaması, beceri eksikliği veya hastaya tedavi vermemesi ile oluşan zarar" şeklinde tanımlanmış; tıbbi bakım ve tedavi sırasında görülen ve hekimin hatası olmayan durumların ayırt edilmesi gerektiği, tıbbi zarar görmüş hastaların zararının karşılanması vurgulanmıştır (1). Hekimlerin mesleki uygulamalardan kaynaklanan kusurlu eylemleri yalnızca tanı ve tedavi ile sınırlı olmayıp, genel olarak mesleki alandaki tüm eylem ve davranışları ile de ilgili olabilmektedir. Başka bir deyişle, bir hekim yalnızca tanı ve tedavi-deki kusurları açısından değil; aynı zamanda ve doğallıkla örneğin meslektaşları ve hastaları ile ilişkileri bakımından da önemli so-

rumluluklar taşımaktadır. Hatta çoğu zaman hekimlerin mesleki alan dışındaki davranışları da, meslek ilkeleri ve etik değerler açısından önem taşımaktadır. Mesleki ve yaşamın diğer alanlarındaki hukuksal ve etik ihlallerin çoğu kez birbirinden ayrı değerlendirilmesi olanaksızdır. Bir örnekle açıklamak gerekirse; hırsızlık, dolandırıcılık, tefecilik gibi bir suçu işlediği hukuken sabit bir hekimin, mesleki alanda ne kadar yetenekli ve başarılı olursa olsun, bu suçları onu genel etik kuralları açısından da sorumlu hale getirecektir. Bu husus, yalnızca hukuksal ya da idari bakımdan değil; tabip odaları açısından da disiplin soruşturmalarının önemli nedenlerini oluşturmaktadır. Bu konuda hekimlik mesleğinin evrensel ve ulusal belgeleri son derece açık ve nettir (2).

---

¹ Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD., sermetkoc@gmail.com

² Uzm. Dr., Adli Tıp Kurumu, 3. Adli Tıp İhtisas Kurulu, yasinkoca26@gmail.com

³ Uzm. Dr., TTB Yüksek Onur Kurulu Üyesi, Muğla Mentеше Devlet Hastanesi, nakibulut@yahoo.com

aldığı kararlardan yararlanmaları gerekir. Günümüzde mesleki ve bilirkişilik uygulamalarında ve etik sorunların çözümünde, tabip odalarının sivil bir örnek olarak önemi ön plana çıkmaktadır. TTB tabip odaları onur kurulları ve Yüksek Onur Kurulu çalışmaları etik sorunlarda ve malpraktis olgularında son derece önemli, köklü ve örnek bir sivil modeldir (9). Diğer resmi kurullardan farklı olarak, olguların soruşturma ve inceleme aşamalarında konu ile ilgili uzmanlardan oluşan geniş bir soruşturmacı/bilirkişi işleyiş sistemi bulunması, objektiflik ve güvenilirliği artıran çok önemli unsurlardır. Bunun yanı sıra, tarafların sözlü ifadelerinin alınması, kararlara itiraz gibi çok önemli mekanizmalar işletilmektedir.

6023 sayılı TTB Kanunu'nda 1983 yılında yapılan değişikliklerle, kamu alanında çalışan hekimlerin tabip odalarına üye olma zorunluluğunun ortadan kaldırılmasının yanı sıra; mevcut hali ile de önemli yasal yetki ve sorumluklara sahip olan tabip odalarının disiplin konusunda aldığı kararların kamu kurumlarınca dikkate alınmaması önemli bir sorundur. Sağlık alanında sivil toplum yapılarının inisiyatifinin güçlendirilmesi ve etkin kılınması meslek ilkeleri ve tıp etiğinin güvencesini oluşturacaktır. Öte yandan, hekimlerin oda ve uzmanlık dernekleri gibi sivil mesleki yapılara sahip çıkması da bir o kadar önem taşımaktadır.

Kaynaklar

1. Türk Tabipleri Birliği (1998). *Sağlıkla İlgili Uluslararası Belgeler*. (03.04.2021 tarihinde https://www.ttb.org.tr/kutuphane/uluslararası_belgeler.pdf adresinden ulaşılmıştır)
2. 23.01.1953 tarih, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu. (03.04.2021 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.6023.pdf> adresinden ulaşılmıştır)
3. Türk Tabipleri Birliği Tabip Odaları İletişim Bilgileri. (03.04.2021 tarihinde <https://www.ttb.org.tr/tabipodaları.php> adresinden ulaşılmıştır)
4. TTB hakkında (2017). *Türk Tabipleri Birliği; Nedir? Ne Yapar?* (03.04.2021 tarihinde https://ttb.org.tr/menu_goster.php?Guid=706e317c-7698-11e7-9986-54b29146220c adresinden ulaşılmıştır)
5. 28.04.2004 tarih, 25446 sayılı TTB Disiplin Yönetmeliği. (03.04.2021 tarihinde https://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?view=article&catid=2%3Aymelik&id=125%3Atk-tabletblldl-yetmel&format=pdf&option=com_content&Itemid=33 adresinden ulaşılmıştır)
6. Bulut, N., Ersoy, V. (2018). Mesleki Sorumluluk ve Disiplin İşlemleri. Naki Bulut (Ed.), *TTB ve Tabip Odalarının Tıbbi Etik ve Deontolojiyi Koruma Sorumluluğu* içinde (s. 20-49). Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları
7. Civaner, M.M. (2018). Meslek Örgütlerinin Deontolojik Görevleri. Naki Bulut (Ed.), *TTB ve Tabip Odalarının Tıbbi Etik ve Deontolojiyi Koruma Sorumluluğu* içinde (s. 9-19). Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları
8. Güler, M. (2001). *Hekimler ve Tabip Odası Yöneticileri için Mevzuat*, 3. Baskı, Ankara: Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Yayını
9. İstanbul Tabip Odası Hekimlik Uygulamaları Bürosu. (03.04.2021 tarihinde <https://www.istabip.org.tr/hekimlik-uygulamaları-burosuna> adresinden ulaşılmıştır)
10. Koç, S., Eraslan, B.Ş., Koca, Y., Algan, Acuner, B. (2017). Türk Tabipleri Birliği Yüksek Onur Kurulu Kararlarında Tıbbi Etik İhlalleri ve Malpraktis. *14. Adli Bilimler Kongresi*, 11-14 Mayıs 2017, İzmir, Kongre Kitabı, (s.123)
11. Türk Tabipleri Birliği (2020). *Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Çalışma Raporu 2018-2020*. (28.08.2021 tarihinde https://www.ttb.org.tr/c_rapor/2018-2020/cr_2018-2020.pdf adresinden ulaşılmıştır)